

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Náhrada škody za nezákonný příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu

Podle § 7 odst. 1 ve spojení s § 8 odst. 1 zákona č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (dále jen „ZOŠ“), mají právo na náhradu škody za nezákonné rozhodnutí jen účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda, a pokud bylo takové rozhodnutí pro nezákonnost zrušeno nebo změněno. Platí to však absolutně?

Úvod

ZOŠ je projevem vůle zákonodárce poskytnout v souladu s čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod možnost domáhat se náhrady těm osobám, kterým vznikla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem škoda. Jak již nastíněno výše, § 7 odst. 1 ZOŠ uvádí, že „Právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.“ a § 8 odst. 1 ZOŠ pak, že „Nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem.“.

V praxi se však (jak jinak) vyskytují případy, kdy byla osobě způsobena škoda nezákonným rozhodnutím, avšak to nebylo ani zrušeno, ani změněno, ba co více, ani sama osoba se nemohla považovat za účastníka řízení. Příkladem za všechny lze označit situaci, kdy Nejvyšší soud rozhodne, že příkazem k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu telekomunikační stanice osoby, která nebyla obviněna, byl porušen zákon.

Nezákonné rozhodnutí

Každá osoba, jejíž telekomunikační provoz byl předmětem odposlechu a záznamu (dále jen „odposlech“) podle § 88 odst. 1 zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „TrŘ“), má právo se poté, co byla o nařízeném odposlechu informována (§ 88 odst. 8 TrŘ), domáhat u Nejvyššího soudu přezkoumání, zda tak bylo činěno v souladu se zákonem (§ 88 odst. 8 ve spojení s § 314l odst. 1 TrŘ).

Z uvedeného vyplývá, že Nejvyšší soud mj. zjišťuje, zda měl příkaz k odposlechu zákonné

náležitosti.[1] Shledá-li, že neměl, či zjistí jiné pochybení, deklaruje, že jím byl porušen zákon. Nemá však pravomoc jinak „napravit“ nezákonnost příkazu k odposlechu. Tento příkaz je tak sice označen za nezákonný, ale jeho platnost není dotčena, neboť nemůže být ani zrušen, ani změněn.

Doslovným výkladem § 8 odst. 1 ZOŠ bychom museli dospět k závěru, že v daném případě neexistuje právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím. Opak je však pravdou. K tomu dospěl Nejvyšší soud v usnesení ze dne 13. 7. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4158/2009: *„Stát odpovídá za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu činného v trestním řízení i tehdy, byla-li jeho nezákonnost deklarována v rozsudku Nejvyššího soudu vydaného na základě stížnosti pro porušení zákona, aniž zároveň došlo ke zrušení takového rozhodnutí.“*

Uvedený závěr Nejvyšší soud převzal a doplnil v rozsudku ze dne 4. 12. 2014, sp. zn. 30 Cdo 4286/2013: *„Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 13. 7. 2011, sp. zn. 28 Cdo 4158/2009, uvedl: „Nezákonným rozhodnutím ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., je též takové rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení, jehož nezákonnost byla deklarována v rozsudku Nejvyššího soudu vydaného na základě stížnosti pro porušení zákona, aniž zároveň došlo ke zrušení takového rozhodnutí.“ Rovněž deklaratorní rozhodnutí je tudíž způsobilé naplnit podmínku dle ustanovení § 8 odst. 1 OdpŠk, tudíž daný závěr lze vztáhnout i na rozhodnutí dle ustanovení § 314m tr. ř.“.*

Účastník řízení

TrŘ vymezuje mnoho osob, jež mají postavení tzv. subjektu trestního řízení. Tím je nepochybně i osoba, jejíž telekomunikační provoz byl předmětem odposlechu. Vystává však otázka, zda je možné tuto osobu v případě, že není obviněna, považovat za účastníka řízení dle § 7 odst. 1 ZOŠ. Dalo by se totiž namítat, že taková osoba není účastníkem samotného trestního řízení – její práva se omezují toliko na podání návrhu na přezkum příkazu k odposlechu, kdy navíc tento přezkum není součástí samotného trestního řízení (může být vedeno roky poté, co bylo trestní řízení ukončeno).

K zodpovězení uvedené polemiky je opět třeba využít judikaturu. Konkrétně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 8. 2012, sp. zn. 30 Cdo 1019/2012, ve kterém soud dospěl k závěru, že *„Aktivní legitimaci v případě nezákonného rozhodnutí upravuje blíže ustanovení § 7 OdpŠk, přitom pro všechny druhy řízení platí, že vedle účastníků řízení o věci samé bude třeba za účastníky řízení ve smyslu § 7 OdpŠk považovat i další osoby, o jejichž právech a povinnostech se v určité dílčí fázi řízení rozhoduje, anebo osoby, které jsou oprávněny v určité fázi řízení činit návrhy či podávat opravné prostředky (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2009, sp. zn. 25 Cdo 109/2008, nebo Vojtek, P. Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 90). Takto rozšířený okruh oprávněných subjektů odůvodňuje zájem státu na odškodnění osob, jejichž práva mohla být autoritativním zásahem státu zasažena.“.*

Z citace vyplývá, že aktivně legitimován k podání návrhu na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím bude i ten, jehož telekomunikační provoz byl předmětem odposlechu. To proto, že z pohledu trestního řízení je vydání příkazu k odposlechu dílčí fází takového řízení. V něm se navíc rozhoduje o právu odposlouchávané osoby na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života (čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod), resp. o omezení takového práva. Dále lze v této souvislosti poukázat na to, že odposlouchávaná osoba je oprávněna na uvedenou dílčí fázi reagovat podáním – učinit návrh na přezkum zákonnosti příkazu k odposlechu.

Závěr

Ačkoli se mohlo na první pohled zdát, že požadovat náhradu škody za nezákonné rozhodnutí nebude v případě nezákonného příkazu k odposlechu možné, judikatura prokázala opak. Doslovný výklad § 7

odst. 1 a § 8 odst. 1 ZOŠ neobstojí, odporoval by úmyslu zákonodárce a účelu úpravy.

Škoda jen, že zatím nelze obdobně jednoduše stanovit výši náhrady škody za nezákonný příkaz k odposlechu, jako je tomu např. v případě nezákonného vedení trestního řízení (viz stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010).

JUDr. Jakub Šefrna,
advokátní koncipient

JUDr. Petr Toman, LL.M.,
partner

[TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Trojanova 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz

Poznámky:

[1] K tomu blíže viz JUDr. Petr Toman, LL.M.: Náležitosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, Bulletin advokacie č. 5/2017, s. 23.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Ban, omezení zpeněžení či zablokování účtu? Jaká máte práva vůči platformě? Ochrana streamerů a dalších tvůrců ve světle DSA](#)
- [Povaha sjezdů](#)
- [Zaplatit za logo nestačí. Jaká práva skutečně získáváte?](#)
- [Výslech advokáta účastníka řízení coby důkazní prostředek](#)
- [Rozhodnutí Nejvyššího soudu ke změně klíče pro stanovení příspěvků na správu domu a pozemku, k samotnému stanovení příspěvků a k rozúčtování nákladů na služby](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 41.: Záruka za jakost v kupní smlouvě](#)
- [Dvacet let vlastní cestou. Arthur Braun o svobodě, číslech a lidském elementu advokacie](#)
- [Komu náleží vlastnické právo k náhradní veřejné komunikaci postavené investorem?](#)
- [AML rizika u luxusních nákupů](#)
- [Recentní judikatura Nejvyššího soudu k důvodům neplatnosti usnesení valné hromady](#)
- [Tlačítko pro odstoupení od smlouvy jako nový standard spotřebitelského online rozhraní](#)